

ROZSUDOK V MENE S. REPUBLIKY

Najvyšší súd S. republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a sudkýň JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci žalobcu: **S. V. S., a.s., Z., G., IČO: X.**, zastúpeného JUDr. P. B., advokátom, Š., 811 02 Bratislava, proti žalovanému: **O., s.r.o., Č., IČO: X.**, zastúpeného JUDr. I. O., advokátkou, K., X. X. Trnava, o zaplatenie 1.920.845,50 Sk s prísl., na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26 Cob 94/2005-247 zo dňa 18. októbra 2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd S. republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 18. októbra 2005 č.k. 26 Cob 94/2005-247 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Nitre rozsudkom č. k. 20 Cb 254/02-183 zo dňa 6. decembra 2004 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.920.845,50 Sk s 19 % úrokom z omeškania od 21.9.2001 do zaplatenia. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca vyúčtoval žalovanému cenu diela v súlade so zmluvou, po vykonaní dohodnutých prác na sonde G. 1, preto podľa § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka je žalovaný povinný túto cenu žalobcovi zaplatiť.

Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym právnym záverom, keď konštatoval, že 30 % zľava z ceny diela, sa nevzťahovala na vadu, ktorú označil v rámci tohto konania žalovaný, ale na vadu – nesprávna hĺbka postavenia cementového mostíka pri oprave sondy G. 1, ktorá bola zo strany žalovaného reklamovaná dňa 17.8.2001. Preto záver súdu, že reklamácia žalovaného – upchatie obzorov sondy, bola vybavená zľavou z ceny zo strany žalobcu, nie je pravdivé. Vadu – upchatie spodných obzorov a ďalších troch vyššie novootvorených obzorov reklamoval žalovaný dňa 5.9.2001 v protokole o ukončení prác, a preto žalovaný odmietol podpísať protokol o ukončení prác, ktorý žalobca formuloval tak, že žalovaný nemá žiadne výhrady ku kvalite vykonaných prác, keďže to nebola pravda. Preto ani žalovaný nemohol porušiť povinnosť prevziať dielo, ako to tvrdí žalobca, pretože dielo malo vady, a tým nedošlo zo strany žalobcu k splneniu čl. V. bod 5.1. zmluvy o dielo, ktorý upravuje spôsob a podmienky, za ktorých môže žalobca fakturovať dohodnutú cenu za vykonané dielo. Žalovaný preto neporušil svoju povinnosť prevziať dielo, pretože ho nechcel prevziať s vadou. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd ako súd odvolací zopakoval výsledky vykonaného dokazovania a napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p zmenil tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že z obsahu predmetnej zmluvy o dielo uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 14.5.2001, vrátane dodatkov a hlavne z obsahu čl. V. bod 5.1 zmluvy vyplýva, že vykonané práce zo strany žalobcu budú fakturované po odobierke prác, podpísaním protokolu o odobierke prác, a to najneskôr do 10 dní po ukončení prác. Dňom ukončenia prác sa rozumie deň podpisu protokolu o ukončení prác. Z toho vyplýva, že faktúru za vykonané práce môže žalobca ako zhotoviteľ vystaviť pre žalovaného až po podpísaní protokolu o ukončení prác. K podpísaniu protokolu o odobierke prác v prejednávanej veci nedošlo, pretože žalovaný ho odmietol podpísať, ktorý do protokolu dopísal, aké vady dielo má. Takto doplnený protokol o ukončení prác odmietol podpísať žalobca ako zhotoviteľ. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žaloba bola podaná predčasne, keďže nedošlo k splneniu odkladacej podmienky dohodnutej v zmluve, t.j. nedošlo k spísaniu protokolu o ukončení prác a následne protokolu o odobierke prác, ktorých podpísanie je nevyhnutnou podmienkou na to, aby žalobcovi vzniklo právo

vystaviť faktúru za vykonané dielo. Zľava vo výške 30 % z ceny vykonávaných prác nebola žalobcom pre žalovaného poskytnutá z dôvodu, že došlo k upchatiu otvorených obzorov, ale z dôvodu, že zo strany žalobcu došlo k nesprávnemu osadeniu hlavy cementového mostíka na diele. Súd prvého stupňa preto nemohol dospieť k záveru, že síce zo strany žalobcu došlo k vykonaniu diela, avšak k vykonaniu čiastočne vadným plnením, čo žalobca vo vzťahu k žalovanému uspokojil poskytnutím 30 % zľavy. Preto odvolací súd žalobu na zaplatenie ceny diela zamietol ako nedôvodnú.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Uviedol, že dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p., vzhľadom k tomu, že napadnutým rozsudkom bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a odvolacie konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na závere, že podmienkou pre vznik nároku žalobcu ako zhotoviteľa diela na zaplatenie ceny diela je podľa bodu 5.1 zmluvy o dielo podpísanie príslušných protokolov o ukončení prác a následne o odobierke prác. Pokiaľ teda z akýchkoľvek dôvodov nedošlo k podpisu protokolov, nárok na zaplatenie ceny diela žalobcovi nevznikol, a to bez ohľadu na dôvod nepodpísania protokolov. Tento záver odvolacieho súdu nepovažuje žalobca za správny, pretože pri takomto závere, by sa objednávateľ diela mohol odmietnutím podpísania protokolov, s poukázaním na údajné vady diela, vyhýbať zaplateniu ceny diela, a to bez toho, aby sa dostal do omeškania. Taktiež neobstojí záver odvolacieho súdu, že podpísanie príslušných protokolov je potrebné považovať za odkladaciu podmienku na plnenie zo zmluvy zo strany žalovaného - zaplatenie ceny diela.

Podľa § 36 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pokiaľ účastník, ktorému je nesplnenie podmienky na prospech, jej splnenie zámerne zmarí, stane sa úkon nepodmieneným. Toto zákonné ustanovenie odvolací súd pri rozhodovaní zjavne opomenul. Odvolací súd mal potom jednoznačne zistiť, či nepodpísanie protokolov zo strany žalovaného bolo oprávnené a v prípade, ak by zistil, že oprávnené nebolo, bolo by namieste zaviazat' žalovaného na náhradu škody, pretože účastníkom konania nevyplýva z právnych predpisov povinnosť právne hodnotiť skutkové okolnosti, a preto je neprípustné, aby súd zamietol žalobu iba preto, že nesúhlasil s právnou kvalifikáciou nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela, ak by bol dôvodný nárok na náhradu škody. Žalobca ďalej namieta,

že odvolací súd sa vôbec nezaoberal dôvodom, prečo neboli podpísané protokoly zo strany žalovaného, či žalovanému vznikla povinnosť dielo prevziať a podpísať protokoly, a či táto povinnosť nebola zo strany žalovaného porušená, keďže zo spisu vyplývajú protichodné stanoviská účastníkov konania k otázke, či dielo bolo alebo nebolo vykonané v súlade so zmluvou. Žalobca tvrdí, že dielo bolo vykonané v súlade so zmluvou a výhrady žalovaného týkajúce sa upchatia obzorov boli úplne neoprávnené. Tvrdenie žalovaného, že v dôsledku prác vykonaných žalobcom došlo k upchatiu vyšších intervalov sondy, sa nezakladá na pravde. Dôvodom, prečo nebol dosiahnutý očakávaný prítok plynu, bolo to, že v danej dobe nebola ešte vykonaná intenzifikácia príslušného horninového prostredia kyselinovaním za účelom zvýšenia prietoku plynu. Na vykonanie intenzifikácie mal byť uzatvorený dodatok č. 3 k zmluve o dielo, ktorý bol účastníkmi konania pripravený, jeho obsah odsúhlasený, nakoniec však nebol zo strany žalovaného podpísaný, preto intenzifikáciu – stimuláciu za účelom dosiahnutia vyššej výdatnosti, si zabezpečil žalovaný sám. Aj keď by bolo dokazovaním zistené, že tvrdenie žalovaného o upchatí otvorov je opodstatnené, čo žalobca popiera, ani v takom prípade, by nebolo dôvodné nárok žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Navrhuje preto zrušiť rozsudok a vrátiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu § 242 ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok treba zrušiť.

Dovolací súd skúmal, či je správny záver odvolacieho súdu, že medzi účastníkmi konania nedošlo k splneniu odkladacej podmienky dohodnutej v zmluve o dielo, t.j. nedošlo k spísaniu protokolu o ukončení prác a následne protokolu o odobierke prác, ktorých podpísanie je nevyhnutnou podmienkou na to, aby žalobcovi vzniklo právo vystaviť faktúru za vykonané dielo, a preto žalovaný pred splnením tejto podmienky nie je povinný zaplatiť žalobcovi cenu diela.

Podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú. Pri odkladacej podmienke účinnosť

inak platného právneho úkonu – jeho vznik, zmena alebo zánik nastane, keď sa splní podmienka.

Podľa § 36 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak účastník, ktorému je nesplnenie podmienky na prospech, jej splnenie zámerne zmarí, stane sa právny úkon nepodmieneným. To znamená, že na takto dohodnutú podmienku sa nebude po jej zmarení vôbec prihliadať.

V konaní nie je sporné, že účastníci konania si v predmetnej zmluve o dielo uzavretej dňa 14.5.2001 v bode 5.1. - fakturácia a platobné podmienky, dohodli, že vykonané práce budú vyúčtované po prevzatí prác, podpísaním protokolu o odobierke prác, ich odobierka sa uskutoční najneskôr do 10 dní po ukončení prác. Dňom ukončenia prác sa rozumie deň podpisu protokolu o ukončení prác. Fakturácia musí mať náležitosti daňového dokladu. Z toho vyplýva, že účastníci konania si podmienili fakturáciu zo strany žalobcu ako zhotoviteľa potom, ako bude podpísaný protokol o odobierke prác, ktorý má byť podpísaný najneskôr do 10 dní po ukončení prác. Odvolací súd sa v konaní vôbec nezaoberal tým, či práce na diele boli riadne ukončené, a či teda vznikla žalovanému ako objednávateľovi prác povinnosť za dielo zaplatiť. To, že nebol podpísaný protokol o ukončení prác, neznamená, že práce nemohli byť riadne ukončené.

Bude preto úlohou súdu skúmať, či žalovaný, ktorý nepodpísal protokol o ukončení prác, mal na to skutočné dôvody, teda, že práce neboli riadne ukončené alebo nepodpísanie protokolu bolo zo strany žalovaného zámerne zmarené, pretože jemu je nesplnenie podmienky – nepodpísanie protokolu o odobierke prác na prospech, pretože nemusí zo zmluvy plniť – zaplatiť cenu diela. Ak bude preukázané, že dielo bolo riadne vykonané a žalovaný zmaril jeho odovzdanie nepodpísaním protokolu o ukončení prác a odobierke prác, potom bude potrebné neprihliadať na podmienku o fakturácii až po podpísaní protokolu o odobierke prác a žalobca bude povinný faktúru zaplatiť do 10 dní po ukončení prác.

Ďalej bude úlohou súdu zistiť, či dielo malo vady podľa § 560 Obchodného zákonníka, ako to tvrdí žalovaný. Ak bude preukázané, že dielo malo v čase fakturácie vady, podľa § 564 Obchodného zákonníka, vznikne žalovanému ako objednávateľovi diela právo na postih voči žalobcovi ako zhotoviteľovi diela podľa § 436 Obchodného zákonníka, ak išlo o porušenie zmluvy dodaním vadného plnenia podstatným spôsobom,

alebo na postih podľa § 437 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak išlo o porušenie zmluvy dodaním vadného plnenia zo strany žalobcu nepodstatným spôsobom. Postihom za vadné plnenie žalobcom však nemôže byť odmietnutie zaplatenia ceny celého ukončeného diela zo strany žalovaného ako objednávateľa diela.

Na základe uvedeného, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k inej vade konania spočívajúcej v tom, že odvolací súd vychádzal z neúplného zisteného skutkového stavu, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Úlohou odvolacieho súdu bude v ďalšom konaní a v novom rozhodnutí zohľadniť právne nástupníctvo na strane žalobcu a žalovaného a postúpenie pohľadávky žalobcu, ako to účastníci konania oznámili v priebehu dovolacieho konania písomnými podaniami z 10.3.2008 a 20.3.2008.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 23. apríla 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: